

SMART CITY LAB PÁLYÁZAT

TÚZCSAPBÓL IVÓCSAP

Tartalomjegyzék

Bevezetés	03
Problémafelvetés	04
Az ivókutak jelenlegi állapota	05
A megoldás: tűzcsapból ivócsap / tűzcsapból oltsd a szomjad!	06
Az ivócsap	07
Működési elv	07
Műszaki paraméterek	08
Az ivócsap a városban	09
Próbaüzem	10
Az Ivócsap Projekt beindítása Budapesten	12
Telepítési szempontok	13
Lehetséges helyszínek	14
Vízfakasztó a Design héten	15
Közösségi vízfakasztás: a városi séta szerepe	16
Fenntarthatóság: 2015 nyara és távolabbi célok	17
Ütemterv, időzítés	18
Költségvetés	19
Résztevők	20

Bevezetés

Pályázatunkkal egy olyan kísérleti projektet kívánunk bemutatni, mellyel Budapest lakóinak és látogatóinak komfortérzetén jelentősen tudunk javítani úgy, hogy ennek költségigénye hasonló változást elérő programokhoz képest minimális. A Budapesten található több ezer tűzcsapot szeretnénk a mindennapokban is használható ivókúttá alakítani úgy, hogy eközben a tűzcsapok eredeti, tűzbiztonsági funkciója sem sérül.

Budapesten az elmúlt évtizedekben radikálisan csökkent a közterületen ingyenesen hozzáférhető ivóvíz elérése, a kétszintű önkormányzati rendszer sajátosságai és adminisztrációs okok miatt csak több szereplő összehangolt tevékenységével lehetne sikeresen működtetni a jelenlegi infrastruktúrát, azonban erre sem anyagi, sem humán erőforrások nem állnak rendelkezésre. A jelenlegi helyzet hozzá a közterületen jó minőségű ivóvízhez. Ezt az állapotot szeretnénk feloldani innovatív és költséghatékony javaslatunkkal, mely nem csak az ivókutak kivitelezését foglalja magában, hanem a városlakók és a vízi infrastruktúra közötti kapcsolat erősítését is egy újszerű módszerrel.

Konzorciumunknak két tagja van, az Ivócsap Projekt megálmodói és a Hosszúlépés. Járunk? városi felfedezésekkel foglalkozó szervezet. Együttműködésünkben építészek, urbanisták, szociológusok, várostörténészek és kommunikációs szakértők együttműködésével kínálunk átfogó megoldást a fent vázolt problémára. Az ivócsapok használatát és városi térben való elhelyezését a Design Hét Budapest keretein belül bemutatva a döntéshozók számára is megvalósítható és működő alternatívát kínálunk.

Célunk, hogy a közeljövőben ne pusztán egyetlen héten és egyetlen városban tűnjenek fel az ivócsapok városi jelként, hanem használatuk általánossá váljon; először Budapesten, később akár Európa és a világ más nagyvárosaiban is.

Problémafelvetés

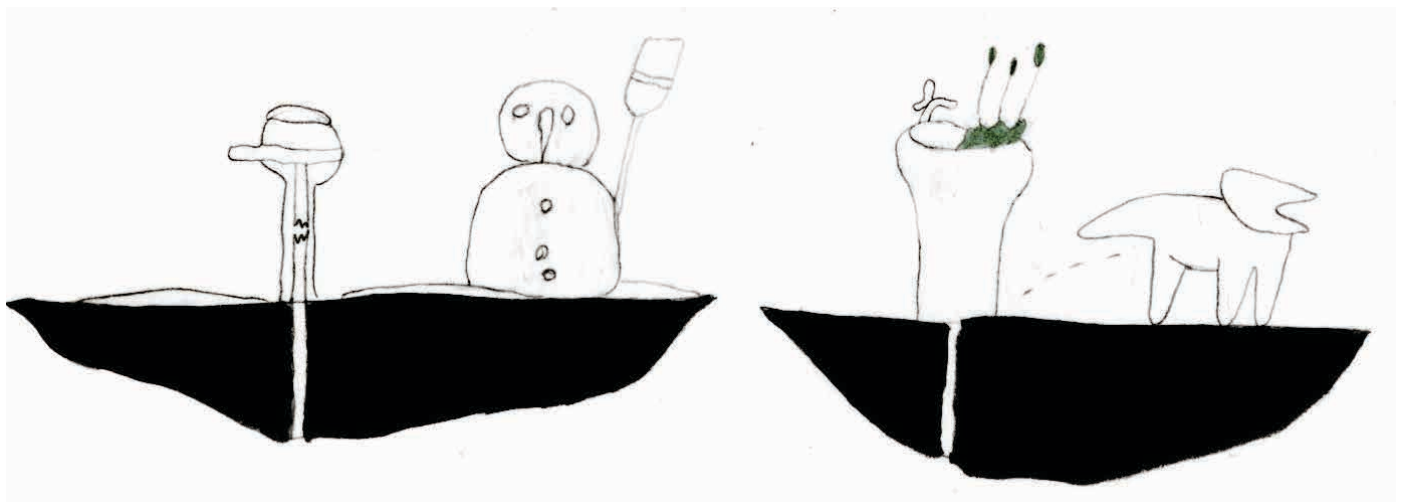
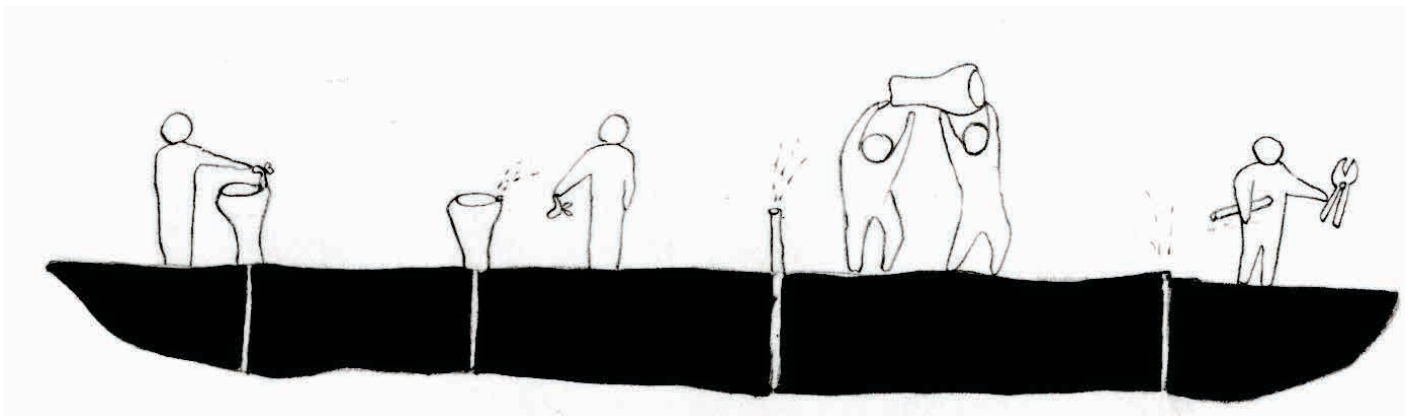
A víz az élet elemi feltétele. A vízhez jutás alapvető emberi jog. Az ivóvíz mindenki számára ingyen elérhető kell hogy legyen. Ennek ellenére Budapesten az elmúlt években radikálisan csökkent a közterületen elérhető ivókutak száma. Ezzel párhuzamosan többszörösére nőtt a palackozott ásványvizek fogyasztása, többszörösen terhelve környezetünket.

1868, az intézményes vízellátás bevezetése óta Budapest híres volt kiváló minőségű vízi infrastruktúrájáról, a fővárosiak számára könnyen elérhető és egészséges ivóvizéről. Ezt egészítette ki Budapest páratlan, gyógyvizekre épülő gyógyvíz infrastruktúrája, mely nemcsak a fürdözést de a gyógyvíz fogyasztását is lehetővé tette, a különféle betegségekben szenvedők bajaira kínálva gyógyírt. Napjainkra radikálisan visszaszorult az ivóvíz fogyasztása, holott az ezt kiszolgáló infrastruktúra, a Fővárosi Vízművek Zrt. folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően fejlettebb, mint valaha.

A közterületi ivóvíz hiánya miatt hőségriadó esetén a Fővárosi Vízművek illetékesei zacskós ivóvíz osztásával segítik a budapestieket a kánikula átvészelésében,

holott minden forgalmas csomópontban tűzcsapok sokaságában folyik jó minőségű ivóvíz. Ez azonban jelenleg nem férhető hozzá a városlakók számára, akik, ha nem jutnak hozzá a zacskós vízhez, kénytelenek szomjuk oltására palackozott ásványvizet vásárolni.

Az ásványvíz-fogyasztás elterjedése és az ivóvíz fogyasztás visszaszorulása nem pusztán gazdasági kérdés. Előbbi többszörösen is terheli a környezetet; egyrésztől, ahogy az például a Káli-medencében érzékelhető, az intenzív kitermelés megbontja a lelőhelyek környezetének ökoszisztémáját, hiszen az ásványvíz kitermelésével csökken a helyben hozzáférhető vízmennyiség. Másrésztől, az ásványvizet a lelő- és palackozóhelyről el kell juttatni a fogyasztás helyszínére, ehhez fosszilis üzemanyaggal hajtott kamionokat használnak, így is növelve a széndioxid kibocsátást. Harmadrészt, az ásványvizet legtöbbször műanyag palackban tárolják, ezek pedig jelentős hulladékgazdálkodási problémákat okoznak. Ezen felül a hulladék sok esetben jelentősen rombolja a városképet, ehhez elég megnézni egy szelektív hulladékgyűjtő környezetét.

Az ivókutak jelenlegi állapota

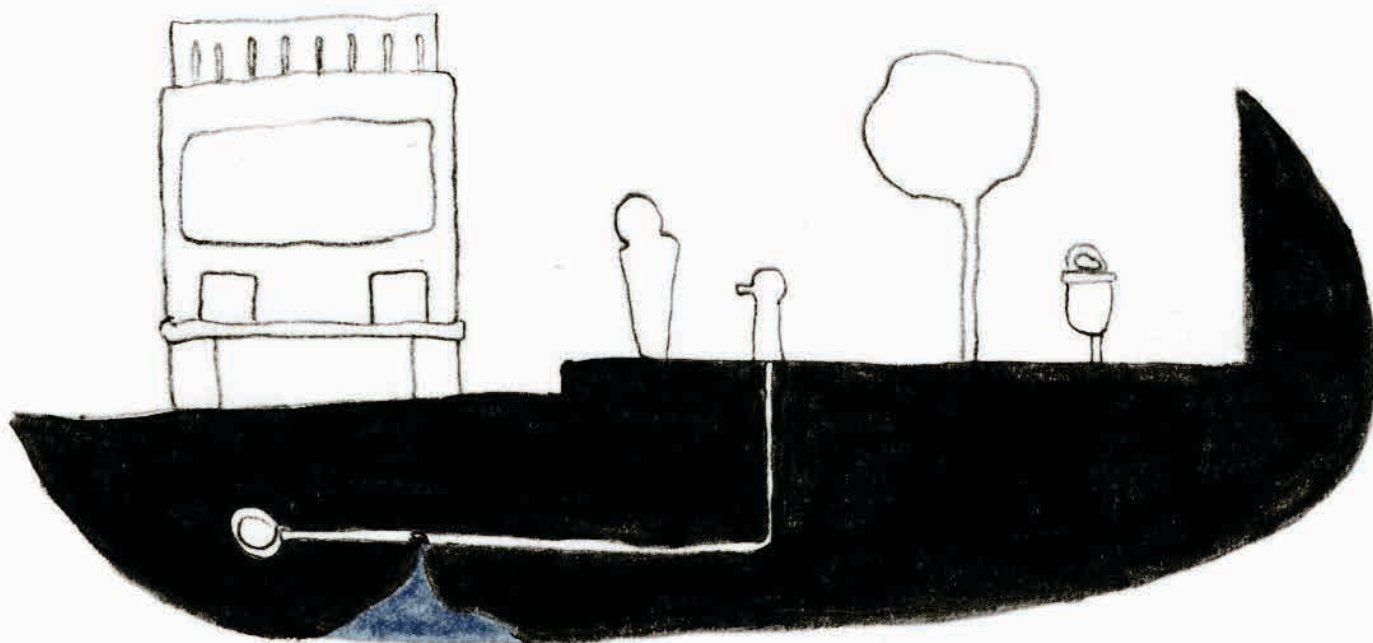
A probléma része továbbá, hogy az ivókutak helyzete jelenleg nem megoldott Budapesten, a finanszírozásban egyszerre vállal szerepet 23 kerületi és a Fővárosi Önkormányzat, valamint a Fővárosi Vízművek Zrt. Az ivókutak üzemeltetése is több kézben van, a műemléki jellegű és a parkokban található kutak legtöbb esetben a Főkert Zrt. kezelésében vannak, a külső kerületekben található kutak a Fővárosi Vízművek Zrt. hatáskörébe tartoznak. A kutakat ivóvízzel ellátó infrastruktúra szintén a Fővárosi Vízművek kezelésében van. Mivel az ivókutak üzemeltetése egyik szereplőnek sem elsősorú feladata, a jelenlegi fővárosi vízi infrastruktúra mostohagyerekeiként működnek.

Ennek köszönhetően az ivókutak jelenlegi hálózata leromlott állapotú, a nem megfelelően vagy túl későn végrehajtott víztelenítésnek köszönhetően a le nem eresztett víz megfagy és csőtörést okoz, tönkretéve a kutakat. Kialakításuk során sokszor a praktikum mellett egyéb szempontok túlzott hangsúlyt kaptak, ezért az indokoltnál bonyolultabb a kialakításuk, növelve a meghibásodások kockázatát. A csapok sokszor letörnek,

a mozgásérzékelők elromlanak, a lefolyók eldugulnak. A karbantartás a fent említett okokból nehézkes, az igényes, ámde drága alkatrészek pótlására sokszor nincs elegendő forrás. A jelenlegi kutak a legjobb szándék ellenére sem mindig rongálásbiztosak, így a szándékos károkozás is növeli a problémákat és csökkenti az ivóvízhez való hozzáférést.

Egy új ivókút telepítése jelentős adminisztrációs teherrel és költséggel jár, be kell kötni a kút helyére a vízvezeték, ehhez meg kell bontani az útburkolatot is. A fentiek figyelembevételével érthetővé válik, miért nincs megfelelő számú ivókút Budapesten.

Ezzel szemben tűzbiztonsági okokból rendszeresen karban kell tartani a tűzcsapok hálózatát, melyben jó minőségű ivóvíz folyik, ez azonban csak a tűzoltással foglalkozók számára hozzáférhető; erre a tevékenységre azonban szerencsére elenyésző esetben van szükség. Így egy jól karbantartott, városszerte hozzáférhető infrastruktúra jelenleg kihasználatlanul várja, hogy a városi vérkeringés részévé váljon.

A megoldás: Tűzcsapból oltsd a szomszéd!

Az ideális városi ivókutak minimális útburkolat bontással telepíthetőek, nem kell hozzájuk vízvezeték kiépíteni, egyszerű a kialakításuk, azonos arculattal rendelkeznek, könnyen felismerhetőek, egységesen üzemeltethetőek és használatuk ideiglenes, a fagybiztos hónapokra korlátozódik.

Az ivóvízhálózat egyetlen helyen tör fel közterületen az útburkolat fölé, ez pedig a tűzcsap. Annak ellenére, hogy ezek a szerkezetek elsősorban tűzbiztonsági célokat szolgálnak, az ivóvíz-hálózathoz csatlakoznak, így ugyanolyan minőségű víz folyik benne, melyet a budapesti háztartásokban fogyasztanak. A tűzcsapok a városban mindenhol jelen vannak, minimum 150 méterenként elhelyezve a közterületeken, az üzemeltetésük is egységes, a Fővárosi Vízművek Zrt. tulajdonát képezik, akik rendszeresen ellenőrzik és karbantartják őket.

A tűzcsapok hálózata több szempontból is heterogén. Az épületeken belüli, fali tűzcsapokon kívül a közterü-

leteken két fajta tűzcsapot használnak, a föld alattiakat és a föld felettiakat. A föld alatti tűzcsapokból csak egy fedelet látunk az útburkolatban, a föld feletti tűzcsapok szerelvénye azonban jól észrevehető, jellegzetes utcabútor. Ezen felül a csapokat két kategória szerint tartják nyilván, T és L jelű csapokról beszélhetünk. Előbbieknek kulcsszerepe van a tűzvédelemben, utóbbiak azonban leginkább technológiai szempontból lényegesek. Mivel szerencsére elenyésző esetben szükséges tűzvédelmi okokból használni a tűzcsapokat, azt állapítottuk meg, hogy a megoldatlan közterületi ivóvíz-ellátás mellett létezik egy kiválóan karbantartott, jó minőségű ivóvízzel működő, az egész várost átszövő, ámde alulhasznosított hálózat Budapesten.

Kézenfekvő megoldás tehát az ivócsapok és a tűzcsapok jelenleg elkülönített infrastruktúráját egységes egészésként kezelni, hiszen mindkettő ugyanannak az ivóvízhálózatnak része.

Az ivócsap

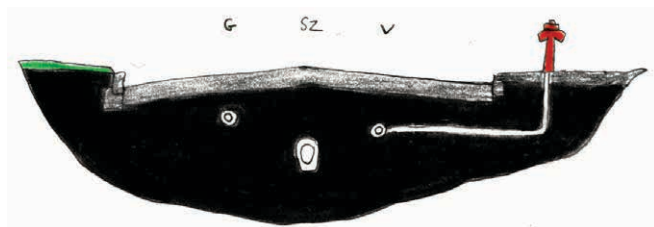
Működési elv

Az ivócsapok kihelyezése egyszerű. A tűzcsapokat jelenleg záró csonkkupakokat ki kell cserélni egy előre gyártott, szabvány keresztmetszetű gépészeti szerelvényre, és máris biztosított a városlakók hozzáférése a megfelelő minőségű ivóvízhez.

A tűzcsapok csonkjára egy megfelelő csatlakozású gépészeti szerelvényrel csatlakozva létrehozhatunk egy ivócsapot, így megnyitva az eddig elzárt infrastruktúrát a budapestiek számára. A gépészeti szerelvény ugyanakkor szükség esetén a tűzoltóság szakemberei által ugyanolyan könnyen, egy mozdulattal, szabvány tűzcsap felszerelésekkel (pl. egytetemes kapocspárkulcs) eltávolítható, mint a jelenlegi tűzcsap csonkkupakja, tehát az ivócsapok kihelyezése semmilyen módon nem befolyásolja a tűzoltóság munkáját.

Az ivócsapok megoldást kínálnak arra a problémára is, ami a létező ivókutak leromlott állapotát okozza. Mivel a tűzcsapok hálózata egységesen a Fővárosi Vízművek

Zrt. kezelésébe tartozik, ezért karbantartásuk megoldott, újabb források igénybevétele nem szükséges az ivócsapok használatakor.

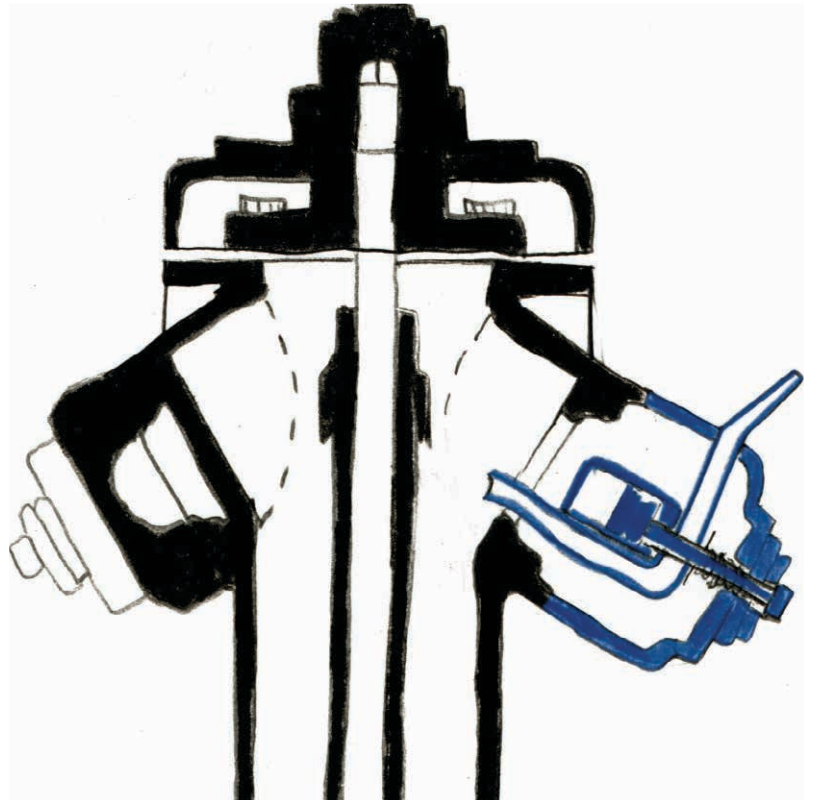
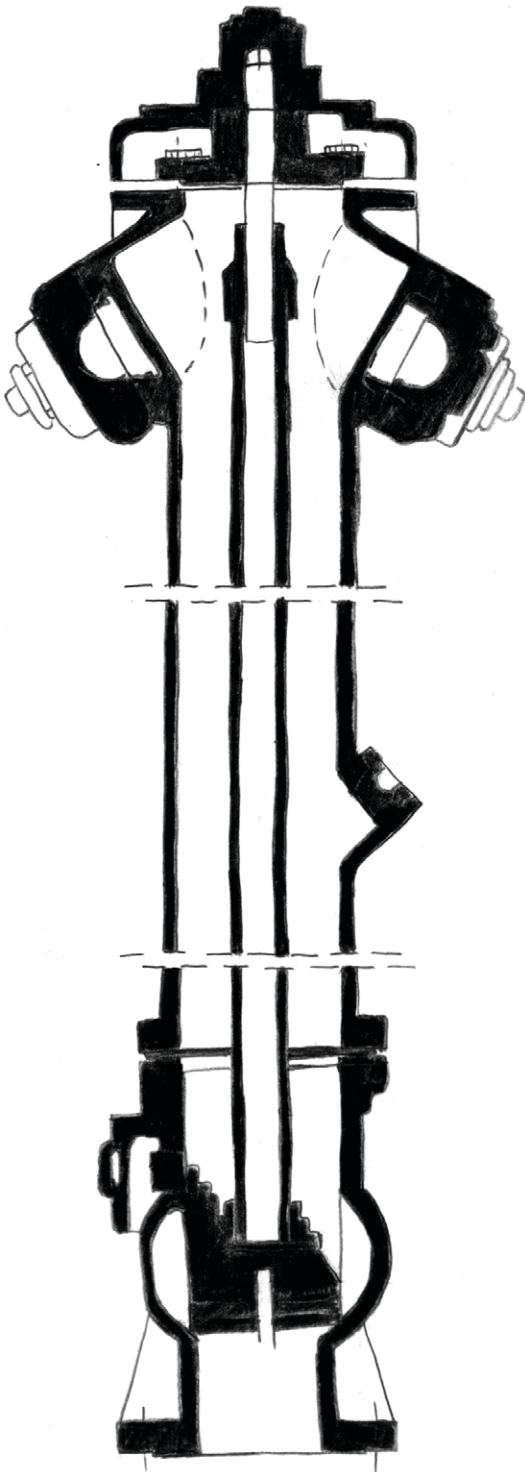
Mivel az ivócsapok szakemberek által rendkívül könnyen fel- és leszerelhetők, az előre telepített ivókutaknál jóval rugalmasabbak. Bármelyik, nagyobb tömegeket megmozgató rendezvény helyszínére telepíthetők, így alkalmazkodva a változó igényekhez. Ma még nem tudunk futóversenyeket ásványvízes palackok osztása nélkül elképzelni. OI, ugyanakkor az ivócsap hasonló események lebonyolításában is segítséget jelenthet.

Műszaki paraméterek

A tűzcsapra szerelhető ivócsap késleltetett nyomógombos szeleppel működik, amely víztakarékossá teszi a használatát, így gátolva meg a nem lakossági célú fogyasztás elterjedését. Mechanikus működése miatt időtállóbb az elektromos érzékelővel ellátott csapoknál. Az ivócsap oly módon van kialakítva, hogy ha víz van a tűzcsap testben, tehát nyomás alatt van, nem lehet kézzel leszerelni, viszont tűz esetén a tűzoltók

egy mozdulattal el tudják távolítani a szabványos tűzoltókulcs segítségével. Így tehát biztosítható, hogy nem fogja az utcákat ellenőrizetlenül elárasztani az ivóvíz. A tűzcsapok a vízhálózat gerincvezetékeire vannak rákötve, tehát nagynyomású a beléjük érkező víz. Ezt a nyomást az ivócsap szerelvényében lecsökkentjük iható mértékűre.

Ivócsap a városban

Az ivócsapok egy új urbánus hálózatot hoznak létre, amely Budapest legújabb nevezetességévé is válhat, így hívva fel a városlakók és vendégeik figyelmét a világszínvonalú fővárosi ivóvízhálózatra és a magyar vízkincsre. A tűzcsapok ma a városkép szinte láthatatlan részei, mivel a budapestiek életét anélkül kíséri végig a tűzcsapok látványa, hogy valaha is használták volna őket. Észrevétlenül megyünk el mellettük; ezt a fogalmat nevezzük „tűzcsapvakságnak”.

Ahhoz tehát, hogy a budapestiek figyelmét felhívjuk az ivócsapokra, feltűnőnek kell lenniük. Fontos továbbá az egységes, mégis egyedi design, ezért az a szándékunk, hogy a tűzcsapokra szerelhető ivócsapok egységesen kék színűek legyenek, a tűzcsapokat azonban kortárs képzőművészek közreműködésével alakítsuk egyedivé. A ivócsapok egyedi kialakítása lehetőséget teremt magyar képzőművészek bemutatkozására. Ezenfelül napjaink ásványvíz kultúrája miatt fontos, hogy egyedi, kreatív design és innovatív technikai megoldás kombinációjával hívjuk fel a figyelmet az ingyenesen elérhető ivóvíz je-

lenlétére. Ezt támasztják alá nemzetközi példák is, például a limai, párából ivóvizet nyerő óriásplakát vagy a madridi fényköpő szökőkutak.

Meggyőződésünk, hogy az ivócsapokkal felszerelt, egyedi festésű tűzcsapok a XXI. századi Budapest szimbólumává válhatnak, hasonlóan ahhoz, ahogyan Berlin szimbólumává lettek a közlekedési lámpák Ampelmannjai. Annak érdekében, hogy minél több budapesti érezze sajátjának az ivócsapokat, és azok szerethető tárgyakká váljanak, javasoljuk minél több budapesti művész bevonását.

Az ivócsapok számtalan lehetőséget rejtenek magukban; például jelölni lehetne a környezetüket, hogy könnyebben rájuk lehessen találni (pl. útburkolaton nyilakkal), így is kiemelve a csapot környezetéből.

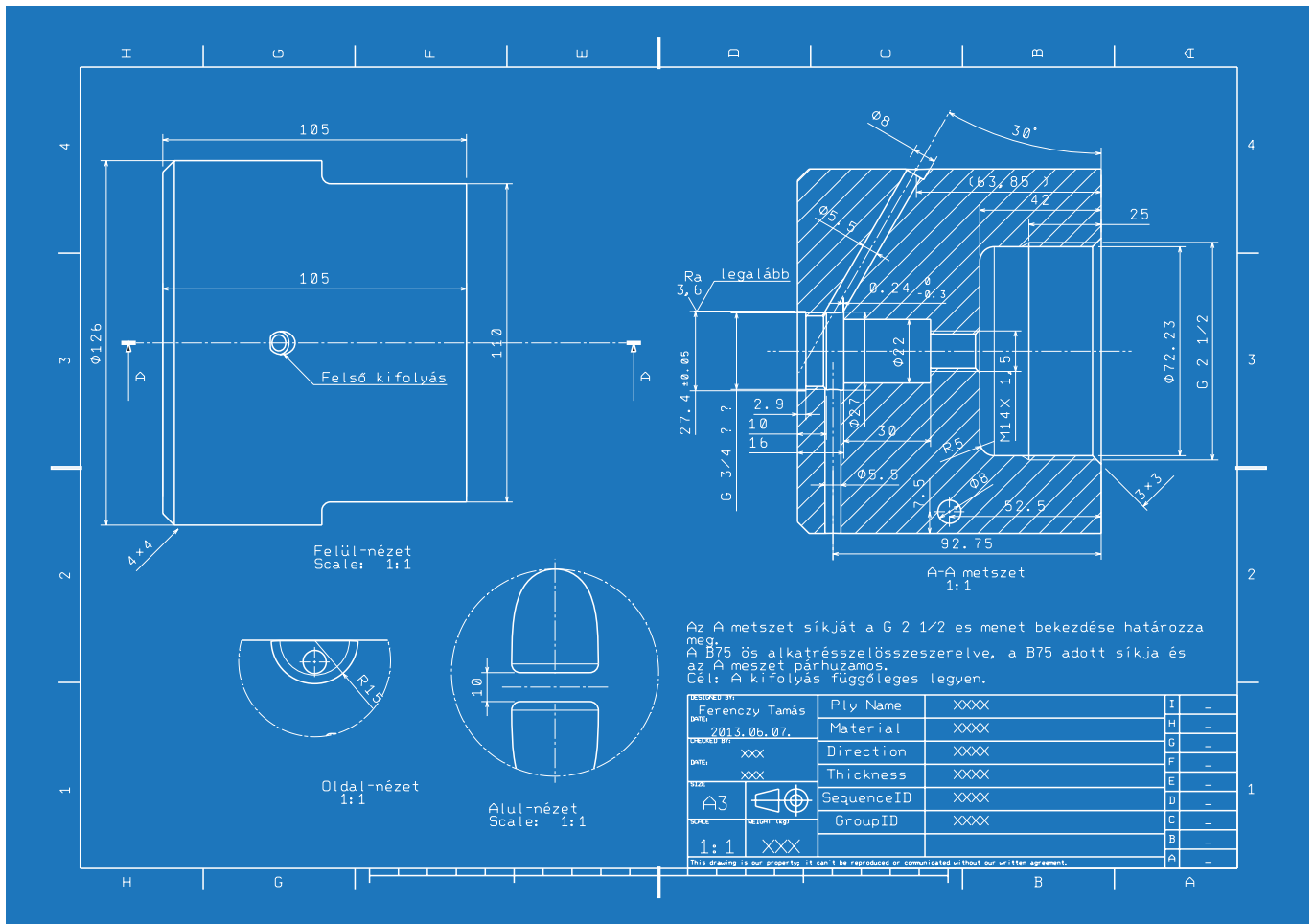
Az ivócsapok városi jelként nem pusztán a vízhez jutást könnyítenék meg, hanem közvetlen és tágabb környezetükkel kapcsolatba lépve átalakíthatják a városi tereket is.

Próbaüzem

Az ötlet alapja négyünknek, az Ivócsap Projekt négy tagjának 2009-es Tudományos Diákköri Konferenciára készült dolgozatában fogalmazódott meg. A projekt eredetileg az „Ivókutak Budapesten” címet viselte és a fővárosi köztéri vízhiánnyal foglalkozott. A kutatás során készítettünk egy munkanaplót, amelyet nyilvánossá tettünk az interneten, ezen kívül weboldalt és egy népszerűsítő rajzfilmet is készítettünk a projektnek.

Ahogy a projekt nyilvánosságra került, a visszajelzések-ből hamar kiderült, hipotézisünk reálisnak bizonyult és egy létező szükséglet kielégítésére találtunk megoldást. Így 2013 nyarára elkészítettük az Ivócsap prototípusát és két nyári fesztiválon is teszteltük az ivócsap működését. Ez a próbacsap egy esztergált, egyszerű szerkezet, geometriájában teljesen a tűzcsaphoz igazodik, az eredeti szándékunk szerint készletetett nyomógombos szelepe van, és a nyomáscsökkentést is megoldja.

A Bánkító Fesztiválon való elhelyezéshez szükséges volt a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság helyi kirendeltségének engedélye, ennek kiadása előtt a Rét-sági Tűzoltóparancsnokság tesztelte a szerkezetet. Ennek során megbizonyosodtunk róla, hogy a tűzvédelem szempontjait megfelelő kihelyezéssel nem befolyásolja az ivócsap felszerelése (ld. 1. számú melléklet).

Ugyanezen a fesztiválon a vízminőségért felelős hatóságok előírták az tűzcsapok használat előtti fertőtlenítést is; a másik, nagyharsányi próbaüzemünk alkalmával erre nem volt szükség, a tűzcsapok atmoszája is megfelelő higiéniát biztosított.

A fesztiválok azért is voltak jó helyszínei a próbaüzemeknek, mert ilyen alkalmakkor a hálózatok teherbíró képessége az átlagosnál nagyobb kihívásnak van kitéve. Mivel az ivócsap ilyen körülmények között is megbízhatóan működött, meggyőződésünk, hogy kevésbé intenzív használat során is működőképes lesz.

A próbaüzemek tapasztalata továbbá, hogy az ivócsapokat más városi közművekkel integráltan kell elhelyezni, segíti az üzemszerű működést, ha a közvilágítás megfelelő a csapok környezetében és biztosítani kell a közelben vízelvezetési lehetőséget is, célszerű tehát olyan helyre telepíteni, ahol folyóka vagy csatornarács található.

Az Ivócsap Projekt beindítása Budapesten

A sikeres próbaüzemet követően szeretnénk jelen pályázat keretében, kísérleti jelleggel ivócsapokat telepíteni Budapest köztereire a Design Hét Budapest során, 2014 október 3. és 12. között. Elsődleges célunk, hogy az ivócsapok előnyeit - egyelőre kísérleti jelleggel és limitált mennyiségben - a fővárosiak is élvezhessék.

Ezen felül a pályázat során elnyert erőforrásokból a megfelelő öntőforma elkészítésével alkalmassá tudjuk tenni az ivócsapot sorozatgyártásra. A nyári és szeptemberi előkészítő szakasz során szerzett tapasztalatainkra alapozva célunk, hogy 2015 tavaszán és nyarán a most tervezett kísérleti szakasznál jóval nagyobb mennyiségben jelenjenek meg ivócsapok Budapest utcáin.

Telepítési szempontok

Mivel Budapest területén belül 150 méterenként találhatóak tűzcsapok, a város egésze alkalmas az ivócsapok telepítésére. Az ivócsapok telepítése során az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

Ahhoz, hogy az ivócsapok ne szigetszerűen emelkedjenek ki a városi szövetből, szükségesnek tartjuk, hogy koncentráltan egy szűkebb területen helyezzük ki az első csapokat. Így elsősorban Budapest Nagykörúton belüli részére, ezen belül az V., a VII. és a VIII. kerületre tervezzük koncentrálni.

Mivel a Design Hét Budapest keretein belül tervezzük a projektet megvalósítani, rendezvény fontosabb helyszíneinek közelében (pl. Design Terminál) helyezzük ki csapokat, így növelve a Vízfakasztó és a Design Hét közötti szinergiákból származó eredményeket.

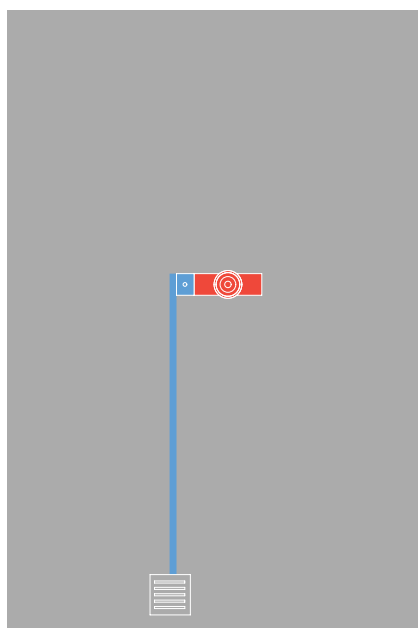
Az ivócsapokat olyan helyszíneken telepítjük, ami jól megjeleníti a budapesti tér heterogenitását. Egyszerre szeretnénk élettel teli közterületeket (pl. Erzsébet

tér), elhanyagoltabb, rosszabb állapotú helyszíneket (pl. Blaha Lujza tér) és elsősorban helyi jelentőséggel bíró tereket (pl. Klauzál tér) választani, ezzel is összekötve a városi tereket. Tekintve, hogy az L és T jelű tűzcsapok közül közvetlen tűzvédelmi funkciója csak utóbbiaknak van, törekedni fogunk, hogy a könnyebb megvalósíthatóság kedvéért elsősorban L jelű tűzcsapokat alakítsunk át ivócsappá.

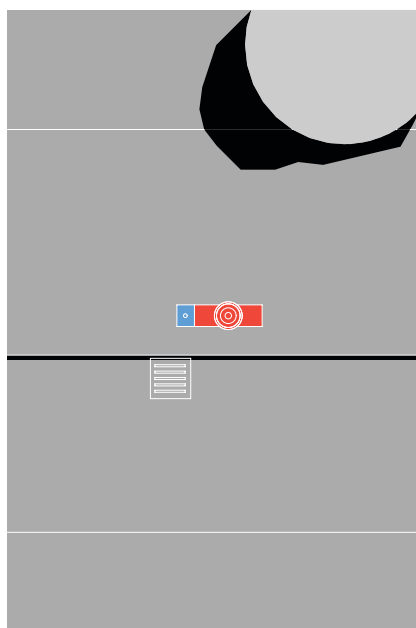
Figyelembe kívánjuk venni a köztisztaság szempontjait is, így elsősorban olyan helyeken szeretnénk ivócsapokat telepíteni, ahol a közelben biztosított a felesleges víz elvezetése. Amennyiben lehetséges, csatornarácsok közelében helyezük el az ivócsapokat.

Célunk, hogy a városlakók az ivócsapokon keresztül megismerkedjenek a vízi közművek működésével is, ezért a budapesti vízellátás történetét városi sétán keresztül mutatjuk be a Design Hét Budapest alatt. Ennek útvonalán több ivócsapot is szeretnénk elhelyezni.

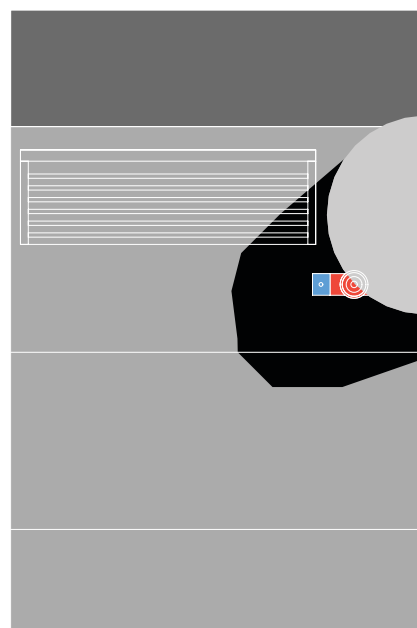
Telepítés - a tér közepén

A bicikliút mellett

Köztéri pad közelében

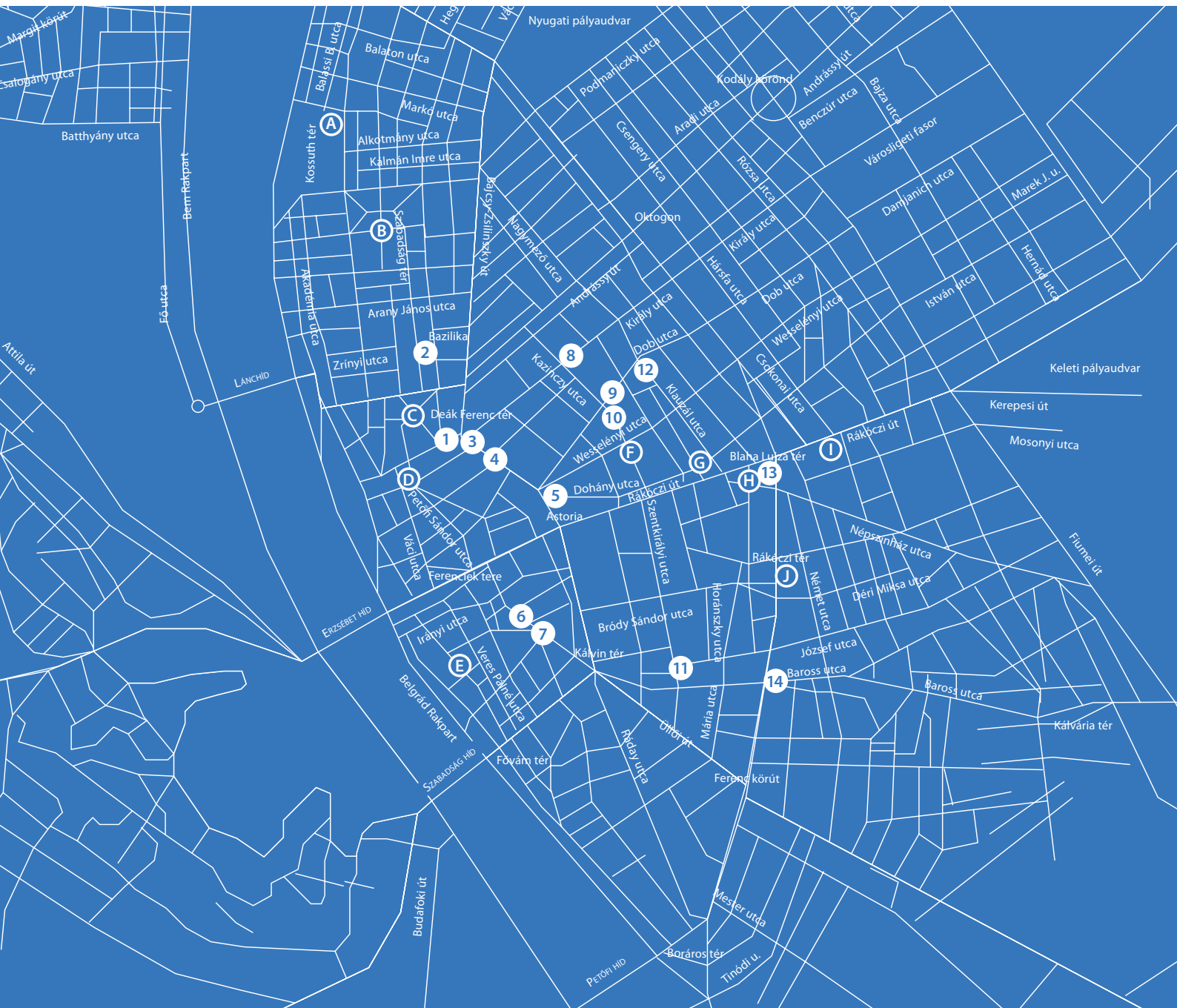
Lehetséges helyszínek

Ivópontok

1. Design Terminál - Erzsébet tér
2. Szent István tér / fás, árnyékos környezet, pad,
3. Kiskörút - Király utca találkozás / pad, buszmegálló, gyalogosforgalom, bicikliút
4. Kiskörút - Gerlóczy utca / bicikliút, park, gyalogosforgalom
5. Dohány utcai zsinagóga előkertje / gyalogosforgalom, árnyék, pad
6. Károlyi utca / belvárosi hangulat
7. Egyetem tér / belvárosi hangulat
8. Király utca - Kazinczy utca / játszótér, park
9. Dob utca / üres telek összefirkált kerítésfala előtt a bulinegyedben
10. Kazinczy utcai zsinagóga / bulinegyed, műemléki környezet
11. Mikszáth tér / sétálóutca, tér, padok
12. Klauzál téri vásárcsarnok előtt / gyalogosforgalom, park
13. Blaha Lujza tér / leromlott állapotú tér, a város legmelegebb pontja
14. Baross utca - Nagykörút / buszmegálló, a VIII. kerület kapuja

Víztörténeti helyszínek

- A. Egykori vízmű - Parlamnet
- B. Szökőkút - Szabadságtér
- C. Danubius kút - Erzsébet tér
- D. Haláruslány kút - Kristóf tér
- F. Mikve - Kazinczy utca
- G. Hungária Fürdő - Dohány utca
- H. Egykori Rákos árok helye - Blaha Lujza tér
- I. Egykori Nemzeti Színház víztornya - Csokonai utca
- J. Vízbetörés a metróépítésnél - Rákóczi tér

Vízfakasztó a Design Héten

Jóllehet a budapesti csapvíz kiváló minőségű, fogyasztásra alkalmas, a budapestiek egyre kevesebb csapvizet fogyasztanak. A projekt egyik célkitűzése, hogy eloszlassa a városlakók félelmét a vezetékes víztől, megmutatva, hogy a budapesti vízkészlet és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra a főváros egyik kiemelkedő előnye. Az ivócsapok városi jelként erre hívják fel a figyelmet, ezért fontos, hogy látványosak legyenek, népszerű legyen a használatuk és helyiek a sajátjuknak érezzék, büszkék legyenek erre a budapesti jellegzetességre.

Az ivócsapok felszerelését a Design Hét Budapest keretein belül egy vízünnep kísérné, a Vízfakasztó. Az eseménysorozat célja, hogy felhívja a figyelmet a kutak megjelenésére a városi térben, segítse azok használatba vételét felhívva a figyelmet Budapest gazdag vízkészletére és az ivóvíz kiváló vízminőségére, a vízellátás tár-

sadalmi jelentőségére és a kutak kedvező köztéri hatásaira. A Vízfakasztó idei sikere meg tudja teremteni az ivócsapok évenkénti fe- és leszerelésének hagyományát. A Design Hét Vízfakasztójára 14 db ivócsapot gyártunk le. A már létező műszaki terveket pedig a Fővárosi Vízművekkel és a Tűzoltósággal konzultálva továbbfejlesztjük. Ezek alapján a 14 csapot 2014 nyarának végére legyártunk. A csapok telepítését a kiválasztott helyszínek részletesebb elemzése, a telepítés megtervezése és a helyszín előkészítése előzi meg.

Ugyanakkor pusztán az ivócsapok kihelyezése és a helyszín rendezése nem elégséges ahhoz, hogy a városlakók vízhez való viszonyában áttörést érzünk el, ezért újszerű megközelítésre van szükség, ahhoz hogy tudatosítsuk a budapestiekben a fővárosi vízi közművek jelentőségét és annak páratlan történetét.

Közösségi vízfakasztás: a városi séta szerepe

Napjainkban Budapesten hónapról hónapra egyre népszerűbbek a tematikus városi séták, ahol a fővárosiak egy-egy témát körüljárva ismerik meg Budapest számtalan rétegének egyikét. Ezek a programok nem csak a lokálpatriotizmus erősítését szolgáló eszközök, hanem tudományos igényességgel kidolgozott háttéranyagokkal, közérthető formában juttatnak el a városlakókhoz őket érintő információkat. Különösen alkalmas egy ilyen program bemutatni Budapest és a víz kapcsolatát az elmúlt évszázadokban, a folyók és tavak hatását a városfejlődésre, valamint a világszínvonalú fővárosi vízi közműveket és azok történetét.

A városi séták a részvételi tervezés fontos eszközei. A részvételi tervezés a modern várospolitika egyik ága. Célja, hogy egy-egy városi fejlesztés célcsoportja a tervezés minél korábbi szakaszában bekapcsolódhasson a folyamatba. A részvételi tervezés lehetőséget egyrészt lehetőséget biztosít, hogy az érintett városi közösség megismerkedhessen az adott projekttel, megértve annak szükségességét, hátterét, adott esetben javaslatai beépülhessenek a tervekbe. Másrészt a döntéshozók és kivitelezők megismerhetik a fejlesztés célcsoportját, igényeiket, esetleges aggályait. A részvételi tervezés teljes megvalósulásának első lépcsőfoka a megfelelő információ eljuttatása a városlakókhoz. Meggyőződésünk, hogy sétáink, melyek egy-egy komplex témát közérthető módon, több tudományterület interdiszciplináris feldol-

gozásával mutatnak be, alkalmasak arra, hogy egy-egy urbanisztikai fejlesztés összes aspektusát megmutassák az érdeklődőknek. Az a budapesti, aki megérti egy fejlesztés indikátorait, tudatosabban éli meg a városi teret és képessé válik arra, hogy értékelje épített környezetét, hiszen ismeri a háttérben zajló folyamatokat, megérti egy-egy döntés hátterét. Hiszünk abban, hogy a séta a városi kommunikáció fontos eszköze lehet döntéshozók, szakértők, üzleti és civil szereplők, valamint a felhasználók között.

A séta során, az útvonal közelébe telepített ivócsapok mellett a résztvevők ki tudják próbálni az átalakított tűzcsapokat, így segítve azok népszerűsítését. A Design Hét Budapesten debütáló, későbbiekben rendszeresen meghirdetett séta a teljesség igénye nélkül bemutatja a Duna szerepét Budapest életében, a gyógyvízkincs felfedezését a római korban, a budapesti vízgazdálkodás történetében bekövetkező fordulóponthoz az Osztrák-Magyar Monarchia idején, kitérünk a víz szakrális szerepére mind a keresztény, mind a zsidó vallásban és bemutatjuk, mitől páratlan egy budapesti gyógyfürdő.

Mindezen túl egy olyan információs kiadványt tervezünk, amely egyrészt az ivócsapok működéséről és kihelyezéséről tájékoztatja a városlakókat, másrészt a séta kidolgozása során keletkezett kutatási eredmények alapján bemutatja a budapesti vízhasználat történetét.

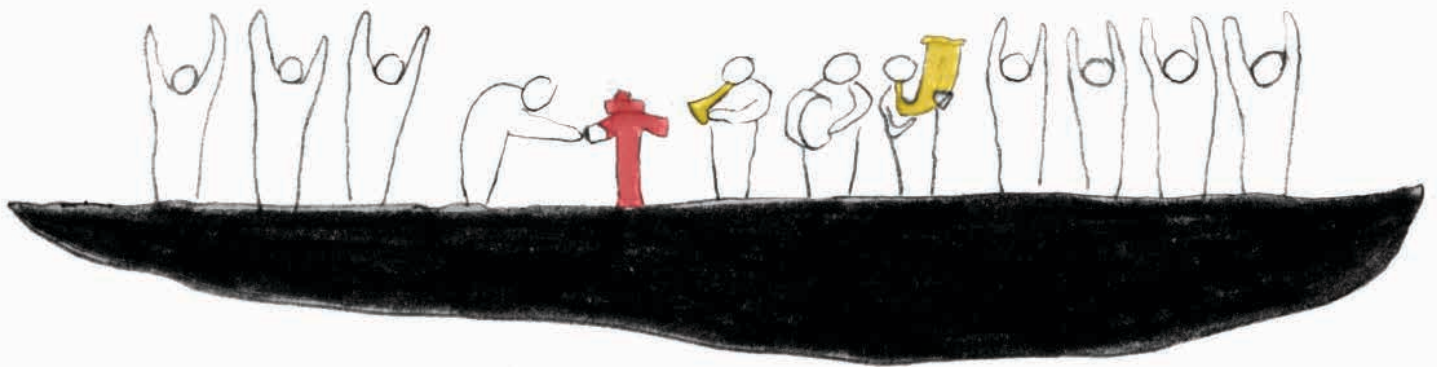
Fenntarthatóság: 2015 nyara és távolabbi célok

Célunk, hogy 2015 tavaszán és nyarán nagyobb számban jelenjenek meg az ivócsapok Budapesten. Ehhez a technikai feltételek adottak lesznek, az ivócsapok sorozatgyártásához szükséges eszközöket jelen pályázat keretein belül elkészítjük, így abban bízunk, hogy a Vízfakasztó hét sikerével a döntéshozók támogatását is meg tudjuk nyerni.

Az Ivócsap Projekt sikeres beindításának feltétele, hogy más képzőművészeti, urbanisztikai, városszociológiai csoportokkal közösen, a Fővárosi Vízművekkel együttműködve ágyazzuk be a város életébe. A város művészeinek ügye kell hogy legyen a csap formatervezése akár egyetemi tárgy keretében, akár pályázat útján. Ennek a közös tervezési munkának el kell kezdődnie, hogy a 2015-ös tavaszi Vízfakasztón már budapesti művésze-

ti csoportok által tervezett Ivócsapok kerüljenek a tűzcsapokra. Terveink szerint az elkövetkező 1-2 évben az Ivócsap Projekt kigyűrűzhet a város periferiája felé. A bővülő ivócsap állomány megjelenése évről évre új pályázat témája lehet. Ez lehetőséget biztosítana arra, hogy a város közterületeiről folyamatos társadalmi párbeszéd folyjon. A várost átszövő Ivócsap hálózat jellemző lesz Budapestre, ugyanakkor speciálisan illeszkedik egy-egy kerülethez, helyi közösséghez.

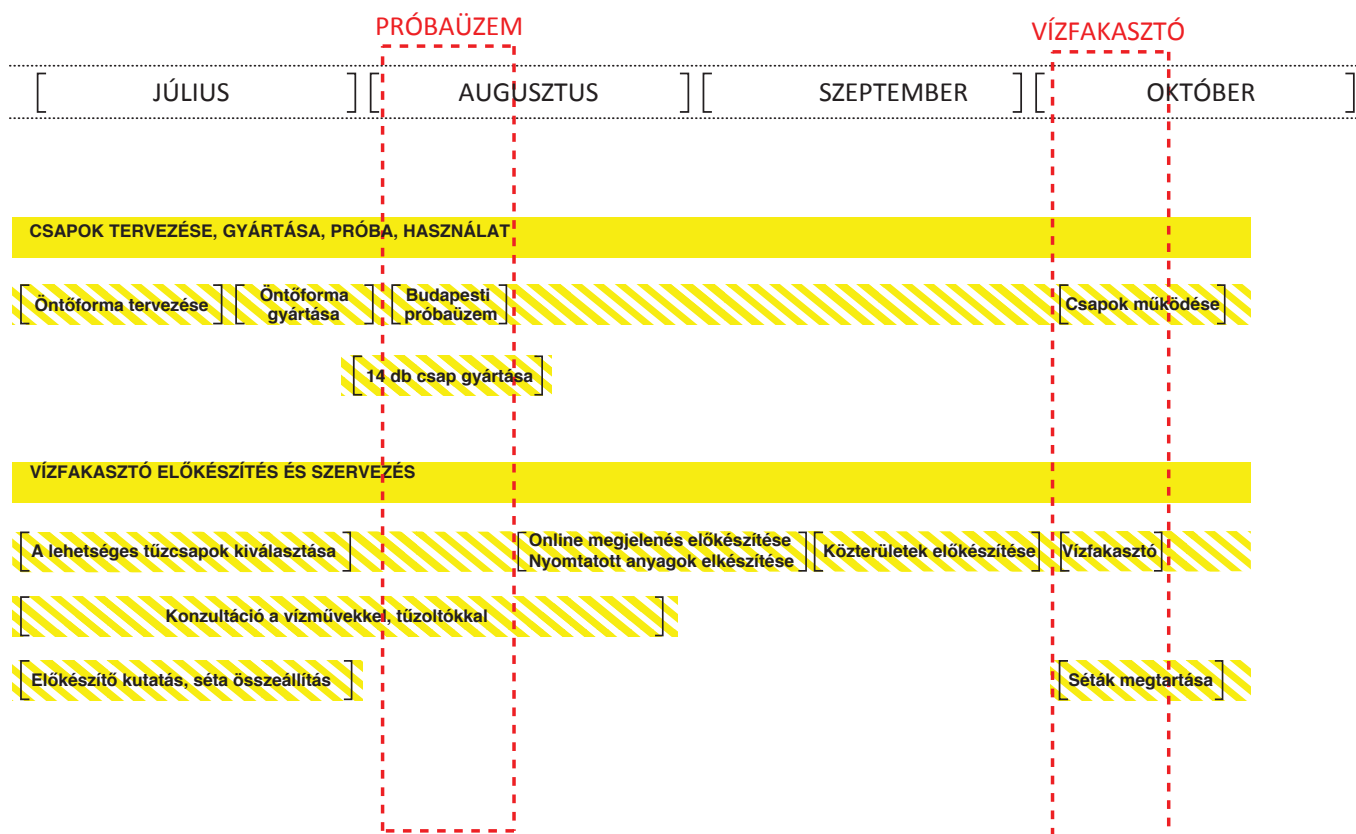
Természetesen az ivócsapok használatát nem szeretnénk Budapestre korlátozni, az itteni sikeres bevezetés más városnak is példát mutathat, így szerencsés esetben a mostani pályázat egy fővárosi innováció elterjedésének nyitja meg az utat.

Ütemterv, időzítés

Pályázatunk sikere esetén első feladatunk a 14 csap megtervezése lesz. Ehhez szorosan együtt kell működ-nünk a Fővárosi vízművekkel, az érintett kerületi Tűz-oltó- parancsnokságokkal, a Főkerttel. A csap végleges megjelenése ennek fényében alakul ki. A csapok megter-vezésének, legyártásának és ellenőrzésének legkésőbb 2014 augusztus végéig le kell zajlania. Szeptemberben a nyár folyamán kiválasztott helyszínek előkészítése, pon-tos megtervezése és a Vízfakasztó megszervezése folyik.

Öntőforma megtervezése július 01- 31.
 vízművekkel, tűzoltókkal, közterület fenntartókkal, ön-kormányzattal a lehetséges tűzcsapok kiválasztása július 1-20.
 vízművekkel, tűzoltókkal konzultáció a tervezés és gyár-tás szakaszában folyamatosan július 1- augusztus 30.
 öntőforma elkészítése július 20-30
 próbaüzem augusztus 1-10
 14 db csap gyártása augusztus 1- 20
 séta részletes megtervezése július 1- szeptember 1.
 internetes megjelenés előkészítése szeptember 1-15.
 nyomtatott anyagok (plakát, térképek elkészítése) szept-tember 1- 15.
 Közterületek előkészítése szeptember 20- október 3.
 Vízfakasztó Design Hét Budapest 2014 keretében októ-ber 3-12.

Költségvetés

Közvetlen projektköltségek		Egység	Egységek száma	Bruttó egységár (HUF)	Teljes költség (HUF)	Igényelt támogatás	Önerő HUF (Természetben, önkéntes munka)
1.	Emberi erőforrások						
1.1.	Szakmai közreműködők - projektkoordinátor	hó	3	100000	300000	100000	200000
1.2.	Csapok és környezetének tervezési költsége(építész, urbanista bevonásával)	db	1	150000	150000	150000	
1.3.	Kutatás - séta és kiadvány	hó	2	100000	200000	200000	
1.4.	Sétavezetés díja	db	5	20000	100000	100000	
	Emberi erőforrások összesen				750000	550000	200000
2.	Ivócsapok gyártása (B75-ös storz csatlakozóval ellátott időzített csap)						
2.1.	Precíziós öntőforma elkészítése	db	1	60000	60000	60000	
2.2.	Delabie rugós csap	db	14	13000	182000	182000	
2.3.	B75 Alu adapter	db	14	3000	42000	42000	
2.4.	DIN 910 csavar	db	14	1200	16800	16800	
2.5.	Forgácsolási munkaköltség	db	14	10000	140000	140000	
2.6.	Csapok öntése (vasból)	db	14	15000	210000	210000	
2.7.	Csapok felületkezelése (szinterezés, szemcseszórás)	db	14	3000	42000	42000	
2.8.	Teflonszalag	db	14	75	1050	1050	
	Egy csap gyártási költsége			45275			
	Összes csap gyártási költsége				693850	693850	
3.	Szolgáltatások						
3.1.	Grafikai munkák (kiadványtervezés)	db	1	150000	150000	150000	
3.2.	Nyomdai munkák (kiadvány 3000 példányban)	db	1	130000	130000	130000	
3.3.	Sorozatgyártásra alkalmas ivócsap tervezési költsége (gépészmérnök bevonásával)	db	1	150000	150000	150000	
3.4.	Szerzői jogvédelem	db	1	100000	100000	100000	
3.5.	Információs táblák gyártása	db	14	5000	70000	70000	
3.6.	Csapok környezetének előkészítése	db	14	1500	21000	21000	
3.7.	Csapok festése képzőművészek által - önkéntes munkával, anyagköltségért	db	14	30000	420000	28000	392000
	Egy csapra eső szolgáltatások költsége			36500			
	Szolgáltatások összesen				1041000	649000	392000
	Egy csapra eső összes költség			81775			
	Teljes projekt költség				2484850		
	Igényelt támogatás					1892850	
	Önerő összesen						592000
Csapok száma		14					

Résztevők

A Hosszúlépés.Járunk? bemutatása

A Hosszúlépés.Járunk? egy urbanistákból, szociológusokból, tájépítészekből és kommunikációs szakemberekből álló városi séta projekt, mely 2013 tavaszán alakult. Tagjaink nyugat-európai egyetemeken szereztek diplomát, és azzal az elhatározással tértünk haza, hogy az ott elsajátított tudást a szülővárosunkban hasznosítsuk. Mivel egy önfenntartó kulturális projektet valósítunk meg, működési támogatás nélkül, így megtanultunk azonnal

reagálni az aktuális trendekre, folyamatosan megújuló tartalmat szolgáltatni a velünk sétálók és megrendelőink igényeihez alkalmazkodva. Partnereink között olyan nevek szerepelnek, mint a Múzeumok Éjszakája, a Sziget, a Negyed6Negyed7, a Café Budapest és a Bánkító Fesztiválok. A We Love Budapesttel együttműködve részt vettünk a tavalyi Design Hét Budapesten is, az épülő 4-es metró és a művészetek kapcsolatát bemutató

Ivócsap Projekt tagjai

Ivókutak Budapesten, ezzel a címmel adtuk be 2009 őszén a TDK munkánkat. Kiinduló pontunk az volt, hogy szeretnénk, ha Budapest utcáin könnyen lehetne ivóvízhez jutni; hogy a víz bárki számára ingyen elérhető legyen. Az Ivócsap Projekt négy építészhallgató kezdeményezésként jött létre, akik az elmúlt években gondozták és apránként fejlesztették találmányukat.

A csoport tagjai, Hüttl Sarolta, jelenleg Budapesten, Brüsszelben és Burundiban dolgozik építészként. Soltész Judit az építész tervezői munka mellett a BME Középülettervezési Tanszéken oktat, Zétényi Zsófia belsőépítészként dolgozik és doktori munkáját készíti elő illetve Zoletnik Zsófia építész és előadóművész, a Freak Fusion Cabaret tagja.

Kommunikáció, média partnerek

A városi sétára elsősorban kommunikációs eszközként tekintünk, az így elérhető közönség jóval szélesebb annál, mint akik személyesen részt vesznek a programokon. Szerencsés esetben akár egy programmal - amennyiben bekerül egy országos kereskedelmi hirdetésbe - akár milliós nagyságrendben tudunk elérni embereket. Annak érdekében, hogy a megfelelő elérést biztosítsunk az ivócsapok kihelyezésének és a Vízfakasztó hétnek, előzetesen megkerestünk médiumokat, akik biztosítottak minket támogatásukról és arról, hogy médiapartnerként készek támogatni pályázatunkat a zsűri pozitív döntése esetén. Egyik partnerünk a Mandiner hírportál és blog lesz (ld. 2. számú melléklet), ennek közösgét zömében 25 és 40 év közötti Bu-

dapesten és vidéki városokban élő aktív férfiak alkotják. Olvasóik főként felsőfokú végzettségű, értelmiségi, vállalkozó vagy vezető beosztású/státuszú férfiak. Másik partnerünk a We Love Budapest (ld. 3. számú melléklet) szintén a fiatalabb korosztályt célozza meg, angol és magyar nyelvű tartalmaival a fővárosért rajongó, újdonságokat kereső és arra nyitott közönségük igényeit elégítik ki. Harmadik szakmai partnerünk az Építészforum szerkesztősége (ld. 4. számú melléklet). Az ő portáljuk az építészeti és az urbanisztika iránt érdeklődő közönséget célozza meg, sokszor mélyebb, tudományos anyagok publikálásával.